

**สื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น
อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร**
**Creative Media of “Pramothai Movie” to Promote Local Tourism
in Kham Khuean Kao District, Yasothon Province**

เพ็ญภา คำแพง

Pennapa Kumpang

คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Faculty of Computer Science, Ubon Rajabhat University

E-Mail : pennapa.k@ubru.ac.th

(Received : May 1, 2025; Revised : December 7, 2025; Accepted : December 11, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร 2) ศึกษาคุณภาพของสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัย และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัย กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และผู้รับชมสื่อสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 30 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ สื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร แบบประเมินคุณภาพ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เนื้อหามีความถูกต้อง องค์ประกอบศิลป์ดึงดูดความสนใจ สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นได้ 2) คุณภาพของสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัย โดยภาพรวมคุณภาพทั้ง 4 ด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.47) และ 3) ความพึงพอใจของผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.45)

คำสำคัญ : สื่อสร้างสรรค์, หนังประโมทัย, ส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to design and develop creative “Pramothai Movie” media to promote local tourism in Kham Khuean Kao District, Yasothon Province; 2) to examine the quality of the developed creative media; and 3) to investigate viewers’ satisfaction with the creative media. The target group consisted of 3 experts and 30 viewers of the creative media developed by the researcher, selected using cluster sampling. The research instruments were: the “Pramothai Movie” creative media for promoting local tourism in Kham Khuean Kao District, Yasothon Province, a media quality evaluation form, and a viewer satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean and standard deviation.

The research findings showed that 1) the creative “Pramothai Movie” media presented accurate content, employed attractive artistic elements, and was able to promote local tourism effectively; 2) the overall quality of the creative media across the four evaluated dimensions was

at the highest level ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = 0.47); and 3) viewers' satisfaction with the creative "Pramothai Movie" media was also at the highest level ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.45).

Keywords : Creative Media, Pramothai Movie, Promote Local Tourism

บทนำ

หนังประโมทัย [1] คือหนังตะลุงของภาคอีสาน โดยการนำมอลำกับหนังตะลุงมารวมกัน คำว่า “หนังประโมทัย” ที่ตั้งที่บางแห่งในภาคอีสานเรียก หนังปราโมทัย หรือ หนังปะโมทัย ซึ่งมาจากคำเดียวกันคือ “ปราโมทย์” ซึ่งหมายถึงความบันเทิงใจ ความปลื้มใจ ดังนั้นหนังประโมทัย จึงหมายถึงหนังที่ให้ความสนุกสนานประโมทัย หรือปราโมทัย เป็นชื่อของคณะละครซึ่งมีประวัติความเป็นมาดังนี้ ปลายรัชกาลที่ 5 นั้น ละครของไทยได้พัฒนาโรงละครเกิดขึ้นหลายโรง หนังตะลุงคณะฟ้าบ้านทุ่งซึ่งเป็นคณะแรกในอุบลราชธานี ใน พ.ศ. 2469 หนังประโมทัยแถบจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการซึ่งมากำกับราชการในยุคนั้น จึงนำชื่อคณะละครคือคณะประโมทัยมาตั้งชื่อหนังตะลุงอีสาน และเมื่อพิจารณาเชิงภาษาแล้วเห็นได้ว่าประโมทัยไม่ใช่คำภาษาถิ่นแต่ความหมายเหมาะสมที่จะนำมาตั้งชื่อการละเล่นเพื่อความบันเทิงใจ อนึ่งการละเล่นที่มีชื่อให้ความหมายว่าความบันเทิงใจ บางแห่งเรียกหนังบักตื้อ หนังบักปองบักแก้ว หนังบักปอดบักแก้ว หรือชื่อตามรูปตัวละครหลักที่สำคัญหรือเป็นรูปตัวละครที่ออกประกาศเรื่องที่แสดงในคินั้นให้ผู้ชมทราบสำหรับหนังประโมทัยนั้น มีองค์ประกอบสำคัญดังต่อไปนี้ คือ ตัวหนัง โรงหนัง ผู้ขีด บทพากย์บทเจรจา คนตรี ประกอบ ตลอดจนแสงเสียงที่ใช้ในการแสดง เป็นต้น แต่จากการสำรวจบริบท คนที่เกิดในศตวรรษที่ 21 เติบโตมาในสังคมแห่งความรู้และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเร็วมากคนรุ่นใหม่ขาดความรู้ในเรื่องราวของหนังประโมทัย

หนังประโมทัยบ้านโนนทัน ตำบลโนนทัน อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร [2] นายภูมิ ทองหิน ชาวบ้านโนนทัน กล่าวถึงความเป็นมาของคณะหนังประโมทัยบ้านโนนทัน ทำให้ทราบว่า ในราวปี พ.ศ.2498 นายอ่อนสา ทองหิน ซึ่งเป็นพี่ชายของ นายภูมิ ทองหิน ได้นำหนังประโมทัย มาเปิดทำการแสดงเป็นครั้งแรกในบ้านโนนทัน ต่อมา นายภูมิ ทองหิน ซึ่งขณะนั้นอายุได้ประมาณ 25 ปี ได้ร่วมคณะหนังประโมทัย ของครูสมหมาย ชาวบ้านโนนแคน อำเภอหัวตะพานจังหวัดอุบลราชธานี (เดิม) ปัจจุบันคือจังหวัดอำนาจเจริญ ทำหน้าที่เป็นเด็กรับใช้ในคณะและเล่นระนาดประกอบการแสดง ได้เรียนรู้ประสบการณ์จากการทำตัวหนัง การแสดง ในราวปี พ.ศ.2523 ได้รวบรวมสมาชิกพรรคพวกจำนวน 7 คน ก่อตั้งคณะหนังประโมทัยขึ้น ใช้ชื่อว่า คณะ ล.หงษ์คำ โดยมี นายเหลา หงษ์คำ เป็นหัวหน้าคณะ ในระยะแรกของการแสดงได้นำเอาตัวหนัง บทพากย์ บทละคร มาจากคณะครู สมหมาย ทั้งหมด ต่อมาได้มีการจัดทำเพิ่มเติมด้วยตนเอง และเริ่มได้รับชื่อเสียงความนิยมมากขึ้น ปัจจุบันมีคณะหนังประโมทัยในตำบลโนนทัน 2 คณะ ได้แก่ คณะเพชรโนนทัน และ คณะรุ่งเรืองเสียงทอง ในปัจจุบันมีคนเข้าชมพิพิธภัณฑหนังประโมทัย มี จำนวนลดน้อยลง

สื่อสร้างสรรค์เป็นการใช้คอมพิวเตอร์ผสมผสานรูปแบบการนำเสนอข้อมูลเพื่อก่อให้เกิดการรับรู้ การมองเห็น การได้ยินเสียง และความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์หรือโต้ตอบกับสื่อ อีกทั้งสามารถสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาได้ดี สื่อสามารถโต้ตอบกับผู้เรียน ประหยัดเวลาและงบประมาณ นอกจากนี้ผู้รับสารยังสามารถศึกษาด้วยตนเอง สามารถใช้เวลาในการทบทวนความรู้ความเข้าใจของตนเองได้ มัลติมีเดียเข้าไปใช้ในบทเรียนจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่หลากหลาย ทันสมัย น่าสนใจ ส่งผลดี ต่อการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ [3] อีกทั้งสื่อมัลติมีเดียเป็นสื่อกลางที่สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพของทุกเพศทุกวัย

หนังประโมทัยถือว่าการแสดงพื้นบ้าน [4] เป็นมรดกสอยอย่างหนึ่งของภาคอีสานเฉกเช่นเดียวกับการแสดงชนิดอื่น ๆ เช่น หมอลำ คุณค่าของหนังประโมทัยมีมากมาย โดยให้ความเพลิดเพลินสนุกสนาน ซึ่งทำให้ผู้ชมได้สนุกสนาน ครื้นเครงด้วยความหัวเราะด้วยความขบขัน หนังประโมทัยมักมีส่วนประกอบในเนื้อเรื่องที่แสดงให้ผู้ชมเข้าใจในสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม เข้าใจในชีวิต และให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ การแสดงของหนังประโมทัยมักจะมี

แทรกพุทธาษิตและคติธรรม รวมทั้งแสดงให้เห็นว่าฝ่ายธรรมย่อมฝ่ายแพ้แก่ฝ่ายธรรมะ ผู้ที่ทำความดีแม้ตกยากก็มีผู้อุปการะ ผู้ที่ทำความชั่วก็จะมีผู้ประคบประหงมพิบัติ ในที่สุดหนังสือประโมทัยช่วยอนุรักษไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอันเกี่ยวเนื่องกับการแสดงของหนังประโมทัย อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมชิ้นหนึ่งของภาคอีสาน ที่ชี้ให้เห็นถึงอารยธรรมบางอย่างของอีสาน หนังประโมทัยเป็นมรดกที่ผสมผสานกันของศิลปะพื้นบ้านหลายแขนง นับแต่การสร้างรูปหนัง บทพากย์ บทเจรจา ดนตรี การลำ และศิลปะในการเชิดตัวหนัง สิ่งเหล่านี้ได้หล่อหลอมขึ้นมาจากขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมท้องถิ่น แล้วสะท้อนออกมาในรูปของมรดกที่ให้ความบันเทิง ซึ่งมีคติความคิดของผู้คนในดินนั้นๆ เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ สอดแทรกด้วย หนังประโมทัยได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติประจำปีพุทธศักราช 2557

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น หนังประโมทัยเริ่มสูญหายไปจากสังคมไทย คนรุ่นใหม่ขาดความรู้เรื่องหนังประโมทัย และจากปัญหานักท่องเที่ยวที่เข้ามาพิพิธภัณฑสถานหนังประโมทัยมีจำนวนลดน้อยลง ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องพัฒนาสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร มุ่งเน้นการออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ เรื่อง ประวัติหนังประโมทัย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นและเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติให้เป็นที่รู้จัก ส่งผลทางบวกต่อการประชาสัมพันธ์พื้นที่ อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร เพื่อให้เป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดยโสธรในระดับภูมิภาคต่อไป

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.1 เพื่อออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร
- 1.2 เพื่อศึกษาคุณภาพของสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร
- 1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนังประโมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 สื่อสร้างสรรค์ หมายถึง สื่อมัลติมีเดียเป็นการนำเอาสื่อหลายชนิดมาสัมพันธ์กันซึ่งมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกันสื่อการสอนชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจในขณะที่อีกชนิดหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา การใช้สื่อมัลติมีเดียจะช่วยให้ผู้ชมมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกันได้ และพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น [5]

2.2 หนังประโมทัย หมายถึง หนังตะลุงของภาคอีสาน โดยการนำมอญกับหนังตะลุงมารวมกัน คำว่า “หนังประโมทัย” ที่บางแห่งในภาคอีสานเรียก หนังปราโมทัยหรือหนังปะโมทัย ซึ่งมาจากคำเดียวกันคือ ปราโมทัย ซึ่งหมายถึงความบันเทิงใจ ความปลื้มใจ ดังนั้นหนังประโมทัย จึงหมายถึงหนังที่ให้ความสนุกสนาน [6]

2.3 การท่องเที่ยวท้องถิ่น หมายถึง พิพิธภัณฑสถานหนังประโมทัยบ้านโพทนัน ตำบลโพทนัน อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร

2.4 ทฤษฎีประมวลสารสนเทศ หมายถึง ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล (Information Processing Theory) เป็นทฤษฎีที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ โดยให้ความสนใจเกี่ยวกับการทำงานของสมอง ทฤษฎีนี้เริ่มได้รับนิยามมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1950 จวบจนปัจจุบัน โดยมีผู้เรียกชื่อในภาษาไทยหลายชื่อ เช่น ทฤษฎีการประมวลข้อมูลข่าวสาร ทฤษฎีการประมวลข้อมูลสารสนเทศ ฯลฯ ในที่นี้ผู้เขียนขอเรียกว่า ทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลข้อมูล เพราะคิดว่าจะมีความหมายตรงกับหลักทฤษฎี

และเข้าใจได้ง่าย ทฤษฎีนี้มีแนวคิดว่าการทำงานของสมองมนุษย์มีความคล้ายคลึงกับการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์ [7]

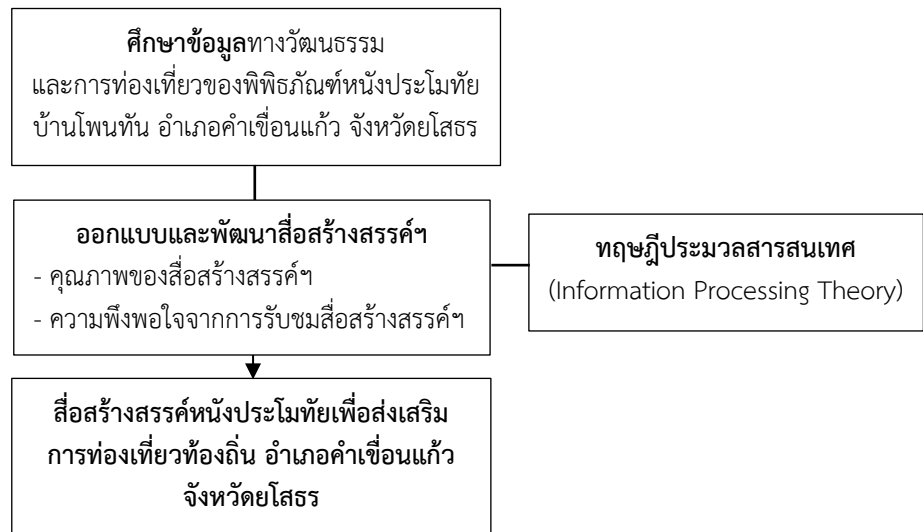
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิโลบล วิมลสิทธิชัย [8] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์อินโฟกราฟิกเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตำบลป่าดุ่ม อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อสร้างสรรค์อินโฟกราฟิกที่สามารถ ส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวในพื้นที่ ตำบลป่าดุ่ม อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือและกลุ่ม ตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ความต้องการด้านหัวข้อและขอบเขตเนื้อหาสำหรับการ ประชาสัมพันธ์พื้นที่เพื่อให้เป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอันสำคัญของ จังหวัดเชียงใหม่ จากชาวบ้านตำบลป่าดุ่ม จำนวน 40 คน 2) แบบประเมินคุณภาพและความเหมาะสมของสื่อ สร้างสรรค์อินโฟกราฟิกฯ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และ 3) แบบสอบถามคุณค่าและความพึงพอใจต่อการ ใช้สื่อสร้างสรรค์อินโฟกราฟิกฯ จากผู้รับชม จำนวน 92 คน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดใช้การสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) หัวข้อและขอบเขตเนื้อหาสำหรับการประชาสัมพันธ์พื้นที่ตำบลป่าดุ่ม ประกอบด้วย 8 หัวข้อ 2) คุณภาพและความเหมาะสมของสื่อสร้างสรรค์อินโฟกราฟิกทุกเรื่องที่ได้รับการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ อยู่ระดับมากที่สุด ยกเว้น เรื่อง ถิ่นเนาของกินล้ำค่าเมืองป่าดุ่ม ที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) 3) คุณค่าและความพึงพอใจต่อการ ใช้สื่อสร้างสรรค์อินโฟกราฟิกฯ แบ่งออกเป็น 6 คุณค่าหลัก ประกอบด้วย 1) เกิดความรู้ต่อตนเอง 2) เกิดประโยชน์ต่อวงการการศึกษา 3) เข้าใจประวัติศาสตร์ 4) ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และความเชื่อ 5) ส่งเสริมการท่องเที่ยว 6) เกิดสุนทรียภาพ 4) ความพึงพอใจต่อการรับชมสื่ออินโฟกราฟิกจากผู้รับชมในภาพรวม อยู่ในเกณฑ์มาก ($\bar{X} = 4.46$) สื่อสร้างสรรค์อินโฟกราฟิกทั้งหมดสามารถนำมาใช้ประชาสัมพันธ์พื้นที่ตำบลป่าดุ่ม ให้เป็นที่รู้จักใน ในฐานะแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ และสามารถนำไปใช้ต่อยอด ในการส่งเสริม สร้าง และกระจายรายได้ให้แก่คนในชุมชนป่าดุ่มในรูปแบบต่าง ๆ ได้ อีกทั้งองค์ความรู้ที่ได้ งานวิจัยชิ้นนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการใช้ประโยชน์ทางการศึกษาและวิจัยด้านการออกแบบ และการ สื่อสารด้วยภาพ และศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

อัจฉรา สุ่มเกษตร [9] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำข้าวฮางวิสาหกิจชุมชน กลุ่มข้าวฮางกลองบ้านจาน หมู่ 1 ตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการทำข้าวฮางแบบมีส่วนร่วมกับวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ข้าวฮางกลองบ้านจาน ตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) พัฒนาสื่อมัลติมีเดียภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำข้าวฮางวิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวฮางกลองบ้านจาน ตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้งานสื่อมัลติมีเดีย กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนในเขตพื้นที่วิจัยจำนวน 35 คน โดยใช้วิธี เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สื่อมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้น แบบประเมินคุณภาพของสื่อ มัลติมีเดีย และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้งานที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการทำข้าวฮางมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย การแช่ข้าว การนึ่งข้าว การผึ่งข้าว การสีข้าว การเก็บสิ่งเจือปน และการบรรจุภัณฑ์เพื่อจำหน่าย 2) สื่อมัลติมีเดีย ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะการทำงานแบบนำเสนอ ประกอบด้วย 4 เมนูหลัก คือ ภูมิปัญญาข้าวฮาง องค์ความรู้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นการทำข้าวฮาง วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวฮางกลองบ้านจาน และวิถีทัศน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ ข้าวฮาง มีผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ความพึงพอใจของผู้ใช้งานที่มีต่อสื่อ มัลติมีเดียภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำข้าวฮางพบว่า อยู่ในระดับมาก

พิบูล ไวจิตรกรรม [10] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัด หนองบัวลำภู การศึกษาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์ของสินค้าที่สื่อสาร อัตลักษณ์ของจังหวัดหนองบัวลำภู 2) เพื่อออกแบบรูปแบบสินค้าที่ระลึกที่สื่อสารอัตลักษณ์ของจังหวัดหนองบัวลำภู 3) เพื่อ ออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยวจังหวัดหนองบัวลำภู ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสำรวจพื้นที่ และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และใช้วิจัยเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัย ประกอบด้วย 1) ตราสินค้าที่สื่อสารอัตลักษณ์ของจังหวัดหนองบัวลำภู 2) สินค้าที่ระลึกที่สื่อสารอัตลักษณ์ของจังหวัดหนองบัวลำภู และ 3) สื่อ มัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยวจังหวัดหนองบัวลำภู ทั้ง 3 เรื่องได้แนวคิดมาจากทรัพยากรธรรมชาติและ วัฒนธรรม โดยนำเสนอเรื่องราวเมืองพหุวัฒนธรรม มีความเป็นพื้นที่แบบร่วมสมัย การออกแบบจะใช้ภาพประกอบ เพื่อเล่าเรื่องราว มีบุคลิกภาพเป็นธรรมชาติ ความเป็นพื้นที่ และความร่วมมือ

สุชานาฏ สิตานุกัษ [11] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ “ชุมชนของเรา” เพื่อพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับประถมศึกษาชุมชนป่าต๋มดอน อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ การ วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ “ชุมชนของเรา” 2) เพื่อศึกษา คุณภาพสื่อการเรียนรู้ “ชุมชน ของเรา” 3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อ การสื่อสารของนักเรียนระดับประถมศึกษา ชุมชนป่าต๋มดอน และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อ การเรียนรู้ “ชุมชนของเรา” กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน โรงเรียนบ้านป่าต๋ม จำนวน 40 คน ครูอาจารย์ โรงเรียนบ้านป่าต๋ม จำนวน 9 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ ด้านการจัดทำสื่อ ด้านการวัดผล และด้านกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 5 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้ (ก่อนเรียน – หลังเรียน) แบบประเมินคุณภาพชุดสื่อการเรียนรู้ และแบบประเมินผลความพึงพอใจต่อชุดสื่อการเรียนรู้ โดยทำการวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติด้วย ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าการแจกแจงแบบที (T- test) ค่าชั้นแห่งความเป็นอิสระ (af) คำนัยสำคัญทางสถิติ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พร้อมนำเสนอในลักษณะของการพรรณนา ความ ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ “ชุมชนของเรา” เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารของนักเรียนระดับประถมศึกษาชุมชนป่าต๋มดอน ตำบลป่าต๋ม อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1. การจัดทำ (ร่าง) ชุดสื่อการเรียนรู้ 2. การหาประสิทธิภาพของชุดสื่อการเรียนรู้ 3. การหา ประสิทธิภาพแบบรายบุคคล 2) คุณภาพสื่อการเรียนรู้ “ชุมชนของเรา” มีคุณภาพโดยรวมในระดับดี มีค่าเฉลี่ยที่ 4.37 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 ด้วยสื่อการ เรียนรู้ “ชุมชนของเรา” จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($\bar{X} = 4.37$) 4) ความพึงพอใจต่อชุดสื่อการเรียนรู้ “ชุมชนของเรา” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือการวิจัย

- 1.1 สื่อสร้างสรรค์หนังไหมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอดำเคียนแก้ว จังหวัดยโสธร
- 1.2 แบบประเมินคุณภาพของสื่อสร้างสรรค์หนังไหมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอดำเคียนแก้ว จังหวัดยโสธร
- 1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการรับชมสื่อสร้างสรรค์หนังไหมทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอดำเคียนแก้ว จังหวัดยโสธร

2. กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้
- 2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 3 คน
 - 2.2 กลุ่มเป้าหมาย ผู้รับชมสื่อสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้แก่ ชาวบ้านในพื้นที่บ้านโป่งท้น อำเภอดำเคียนแก้ว จังหวัดยโสธร บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์หนังไหมทัย จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย มีดังนี้

- 1) ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล ทบทวนวรรณกรรม หนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ประกอบด้วย หนังสือ ตำรา เอกสารโบราณ ภาพถ่าย และข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ชาวบ้านในชุมชนบ้านโป่งท้นเกี่ยวกับหนังไหมทัย เพื่อให้เป็นที่ยึดมั่นในฐานะแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญในจังหวัดยโสธร

2) ออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ โดยการเขียนสคริปต์และสตอรี่บอร์ดเพื่อวางโครงเรื่องและผลิตสื่อสร้างสรรค์ จำนวน 1 เรื่อง

3) ปรับปรุงแก้ไขสื่อสร้างสรรค์จากการประเมินคุณภาพสื่อของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของสื่อ แบบประเมิน และแบบสอบถาม

4) ทดลองใช้สื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข และนำสื่อสร้างสรรค์ไปทดลองใช้กับบุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร จำนวน 30 คน

5) เก็บรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย นำข้อมูลจากการประเมินคุณภาพสื่อของผู้เชี่ยวชาญและความพึงพอใจวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้รับชมสื่อสร้างสรรค์ฯ โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) Version 23 โดยนำผลที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน [12] ดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 – 5.00 หมายความว่า ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 – 4.50 หมายความว่า ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 – 3.50 หมายความว่า ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 – 2.50 หมายความว่า ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.01 – 1.50 หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

5. การพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมวิจัย

ผู้วิจัยปกป้องรักษาความลับของอาสาสมัครโดย ในแบบบันทึกข้อมูลแบบสอบถามจะไม่ระบุถึงตัวของอาสาสมัคร จะไม่มีการเปิดเผยชื่ออาสาสมัคร ข้อมูลที่จะระบุไปถึงตัวตนของผู้ตอบคำถามได้ โดยผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลไว้ในไฟล์คอมพิวเตอร์ซึ่งมีการเข้ารหัสและมีเพียงผู้วิจัยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ และผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายข้อมูลหลังการวิจัยเสร็จสิ้นจำนวน 1 ปี โดยการลบหรือทำลายเอกสาร หลังจากเก็บข้อมูลครบถ้วนแล้วโดยการย่อยสลายกระดาษ และลบไฟล์เสียงและไฟล์ข้อมูลที่อยู่ในคอมพิวเตอร์ที่มีการเข้ารหัสไว้ โครงการวิจัยผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เลขที่ HE682005 ลงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2568

ผลการวิจัย

1. ผลการออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำชะโนด จังหวัดยโสธร โดยผู้พัฒนาได้รับงานการออกแบบ ตามหลักการทฤษฎีจากผู้ออกแบบ ผู้พัฒนาได้แบ่งงานออกเป็น 3 ด้าน คือ งานด้านกราฟิกมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกแบบองค์ประกอบศิลป์ด้านภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว พบว่า มีข้อจำกัด คือ ด้านเวลา เนื่องจากมีเวลาที่ใช้ในการพัฒนาน้อยและมีข้อมูลที่ต้องพัฒนาจำนวนมาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา ปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างผู้พัฒนากับผู้ออกแบบในการพัฒนาในครั้งนี้ค่อนข้างที่จะมีความลำบากในการสื่อสาร ดังนั้น ในการพัฒนาในครั้งต่อไปผู้ออกแบบควรลง

รายละเอียดของสื่อสร้างสรรค์ให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้พัฒนาสามารถทราบได้ว่าผู้ออกแบบต้องการในลักษณะรูปแบบใดมีองค์ประกอบที่ชัดเจนจะช่วยทำให้ผู้ออกแบบและผู้พัฒนามีความเข้าใจตรงกันซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้พัฒนาสามารถนำผลการออกแบบมาสู่การพัฒนาที่ตรงกับความต้องการของผู้ออกแบบได้มากขึ้น ผลการออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมอทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเชื้อนแก้ว จังหวัดยโสธร ความยาวคลิปวิดีโอ 5.10 นาที แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สื่อสร้างสรรค์หนังประมอทัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น
อำเภอคำเชื้อนแก้ว จังหวัดยโสธร

Let's Start!

<https://shorturl.asia/rOoUA>

ภาพที่ 3 QR Code และลิงค์ URL เข้าชมสื่อสร้างสรรค์หนังประมอทัย
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเชื้อนแก้ว จังหวัดยโสธร

2. ผลการศึกษาคุณภาพของสื่อสร้างสรรค์หนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาคุณภาพของสื่อสร้างสรรค์หนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 3 คน โดยผู้เชี่ยวชาญ แยกประเมินคุณภาพเป็น 4 ด้าน คือ คุณภาพด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.62 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด คุณภาพด้านการออกแบบภาพและเสียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก คุณภาพด้านสีและตัวอักษร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และคุณภาพด้านเทคนิคและวิธีการ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.46 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และโดยภาพรวมคุณภาพทั้ง 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.54 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาคุณภาพของสื่อสร้างสรรค์หนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. คุณภาพเนื้อหา	4.62	0.50	มากที่สุด
2. คุณภาพด้านการออกแบบและเสียง	4.45	0.45	มาก
3. คุณภาพด้านสีและตัวอักษร	4.63	0.51	มากที่สุด
4. คุณภาพด้านเทคนิคและวิธีการ	4.46	0.42	มาก
โดยรวม	4.54	0.47	มากที่สุด

3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ที่พัฒนาขึ้น กับชาวบ้านในพื้นที่บ้านโพทนัน อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร บุคคลทั่วไป นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวพิพิธภัณฑ์หนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยว จำนวน 30 คน โดยมีแบบประเมินความพึงพอใจ จากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติพื้นฐานเทียบกับเกณฑ์และสรุปผล พบว่า โดยรวมผู้ชมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.45) ดังแสดงผลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนังสือส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเชื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการนำเสนอเนื้อหา			
1. เนื้อหาในสื่อสร้างสรรค์ใช้คำอธิบายชัดเจน เข้าใจง่าย	4.70	0.40	มากที่สุด
2. เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจน	4.20	0.35	มาก
3. เนื้อหามีความเหมาะสม	4.70	0.40	มากที่สุด
4. เนื้อหาสอดคล้องกับภาพ	4.60	0.37	มากที่สุด
ด้านรูปภาพประกอบและการนำเสนอ			
1. รูปแบบ ขนาด สีตัวอักษร มีความเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน	4.70	0.40	มากที่สุด
2. การออกแบบหน้าจอมีความเหมาะสม สวยงาม น่าสนใจ	4.35	0.50	มาก
3. การใช้สีของสื่อสร้างสรรค์มีความเหมาะสม	4.60	0.55	มากที่สุด
4. การจัดวางตำแหน่งองค์ประกอบของภาพ	4.55	0.45	มากที่สุด
5. ลำดับการนำเสนอ	4.70	0.40	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น
อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเสียงและภาษา			
1. ความเหมาะสมของเสียงบรรยาย	4.70	0.40	มากที่สุด
2. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.35	0.50	มาก
3. ระดับเสียงบรรยาย	4.40	0.51	มาก
4. ความเหมาะสมของเสียงประกอบ	4.57	0.53	มากที่สุด
5. ภาษาเข้าใจง่าย กระชับ และสะดวกต่อการใช้งาน	4.70	0.40	มากที่สุด
ด้านประสิทธิภาพสื่อสร้างสรรค์			
1. ความน่าสนใจของการนำเสนอสื่อสร้างสรรค์	4.72	0.40	มากที่สุด
2. สื่อสร้างสรรค์สามารถสร้างแรงจูงใจต่อผู้ชม	4.34	0.58	มาก
3. สื่อสร้างสรรค์สามารถทำให้ผู้ชมคล้อยตามได้	4.42	0.52	มาก
4. สื่อสร้างสรรค์สามารถทำให้ผู้ชมเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่น่าสนใจ	4.58	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.55	0.45	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

สื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ซึ่งผลการวิจัยปรากฏนำมาอภิปรายผลการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการออกแบบและพัฒนาสื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ประวัติหนึ่งประมัตย์ ประวัติการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์หนึ่งประมัตย์บ้านโนนทัน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เพื่อให้เป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งเรียนรู้ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของ จังหวัดยโสธร ซึ่งสอดคล้องกับ ภากรณ์ โทะ [13] ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับการท่องเที่ยว ในชุมชนจังหวัดชุมพร พบว่า การท่องเที่ยวระหว่างชุมชนในจังหวัดชุมพร สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้ 1) กิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ 2) กิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม 3) กิจกรรมท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ และการพัฒนาชุดสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับการท่องเที่ยวชุมชน ออกแบบสื่อเป็น 2ระบบคือ ระบบออฟไลน์ พัฒนาเป็นปฏิทินท่องเที่ยว โดยใช้ควบคู่กับระบบออนไลน์ที่เป็นสื่อ Even Calendar Facebook ประกอบด้วย 1) ภาพและข้อมูลกิจกรรมและเทศกาล 2) ข้อมูลแสดงช่วงเวลาที่มีเทศกาลและกิจกรรมในจังหวัดชุมพร 3) ข้อมูลแสดงถึงช่วงวัน -เวลาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมชุมชน 4) ภาพและข้อมูลสินค้าประจำท้องถิ่น โดยจุดเด่นของสื่อออฟไลน์คือสามารถเห็นข้อมูลภายในปฏิทินได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องใช้อินเทอร์เน็ต มีความสมบูรณ์ในเนื้อหาและจุดเด่นของสื่อออนไลน์ คือ มีความยืดหยุ่นของข้อมูลสามารถปรับแก้ไขเนื้อหาให้ได้อย่างเป็นปัจจุบันตลอดเวลา สามารถเพิ่มเติมเนื้อหาส่วนขยายได้ตามต้องการ

2. ผลการศึกษาคูณภาพของสื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โดยภาพรวมคุณภาพทั้ง 4 ด้านมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.6 ซึ่งมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญเนตร แสงดวงแข [14] ได้วิจัยเรื่อง การสื่อสารอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ผลประเมินคุณภาพสื่อพบว่า ในส่วนของสื่อเพชบุ๊กเพจ ผู้รับสารมีความพึงพอใจสื่อในด้านเนื้อหาว่ามีประโยชน์ต่อชุมชน และด้านเนื้อหาสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจสื่อในด้านเนื้อหาที่น่าสนใจมีความชัดเจนเข้าใจง่าย และด้านความยาวของเนื้อหาเหมาะสมในระดับมากในส่วนของสื่อวีดีโอ ผู้รับสารมีความพึงพอใจด้านรูปแบบสื่อมีความเหมาะสม ด้านภาพที่น่าสนใจมีความสวยงาม ด้านภาพมีความสอดคล้องกับเรื่องราวที่

นำเสนอ และด้านสื่อสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวในตำบลเกาะหมากได้ในระดับมากที่สุด และมีความพึงพอใจด้านสื่อมีความสวยงาม ด้านสื่อมีการนำเสนออัตลักษณ์ท้องถิ่น และความยาวของสื่อมีความเหมาะสมในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่น อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร โดยรวมผู้ชมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.45) ซึ่งสอดคล้องกับ กมลทิพย์ รักเกียรติยศ [15] ได้วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์วิถีทัศน์เส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและชาติพันธุ์ ในรูปแบบภาษาจีน-อังกฤษ-ไทย อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า 1. ผลการสร้างแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อสื่อประชาสัมพันธ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ (IOC) โดยรวมเท่ากับ 0.98 2. นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีความพึงพอใจเกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ 4.04 อยู่ในระดับมาก สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้ (1) ด้านความเหมาะสมของรูปแบบ มีผลการประเมินระดับมาก (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$) คือ 3.92 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 0.80 (2) ด้านภาษา มีผลการประเมินระดับมาก (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$) คือ 4.21 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 0.85 (3) ด้านการนำไปใช้ มีผลการประเมินระดับมาก (ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$) คือ 3.99 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คือ 0.70 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความประทับใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์วิถีทัศน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ ทั้งยังช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้ชมสื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์ฯ ควรมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เร็วพร้อมในการรับชม ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรเผยแพร่สื่อสร้างสรรค์หนึ่งประมัตย์ฯ หลายแพลตฟอร์มและเพิ่มคำบรรยายเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้สามารถมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าชมพิพิธภัณฑ์และรู้จักหนึ่งประมัตย์มากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยสำหรับอาจารย์คณะวิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2565). *มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม: หนึ่งประมัตย์*. สืบค้นจาก <https://ich-thailand.org/heritage/detail/6291e5b7978f238e61f77c3a>
- [2] สุริยา สมุทคุปต์ และคณะ. (2535). *หนึ่งประมัตย์ของอีสาน การแพร่กระจายและการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรมในหมู่บ้านอีสาน*. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- [3] สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- [4] กระทรวงวัฒนธรรม. (2552). *หนึ่งประมัตย์*. สืบค้นจาก <http://www.m-culture.in.th/album/170023/หนึ่งประมัตย์>
- [5] ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2554). *สามัญทัศน์สื่อการสอนกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยที่ 1. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- [6] สมจิตร พ่วงบุตร. (2531). *สภาพปัญหาและข้อจำกัดในการส่งเสริมและเผยแพร่ภูมิปัญญาและดนตรีพื้นบ้าน*. ใน *แนวทางการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านไทย*. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- [7] นิติศนา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธการพิมพ์.
- [8] โกลบ วิลลิสทิชย์. (2563). *การพัฒนาสื่อสร้างสรรค์อินโฟกราฟิกเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลป่าดุ่ม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- [9] อัจฉรา สมังเกษตร และ ณรงค์ฤทธิ์ มะสุใส. (2562). การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำข้าวฮางvisaหิกชุมชน กลุ่มข้าวฮางกลองบ้านจาน หมู่ 1 ตำบลโนนนาจาน อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์. *วารสารการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ*, 5(1), 23–32.
- [10] พิบูล วจิตรกรรม. (2565). การออกแบบสื่อมัลติมีเดียเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์*, 34(1), 102–113.
- [11] สุชานาฏ สิตานุกฤษ. (2565). การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ “ชุมชนของเรา” เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนระดับประถมศึกษาชุมชนป่าดุ่มดอน อำเภอพร้าวก้าง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่*, 23(1), 240–255.
- [12] Best, J. W. (1997). *Research in education* (3rd ed.). Prentice-Hall.
- [13] ภากรณ์ โปะะ. (2564). *การพัฒนาชุดสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับการท่องเที่ยวในชุมชนจังหวัดชุมพร* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- [14] เจริญนตร แสงดวงแข. (2564). การสื่อสารอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลเกาะหมาก อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 29(2), 1–23.
- [15] กมลทิพย์ รักเกียรติยศ. (2564). ความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์วิถีทัศน์เส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและชาติพันธุ์ในรูปแบบภาษาจีน-อังกฤษ-ไทย อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 8(11), 67–77.